

KLIIMAMINISTEERIUM

Rahandusministeerium
Riigi Tugiteenuste Keskus

10.04.2025 nr 4-17/25/1750

Kliimaministeeriumi perioodi 2021–2027 Euroopa
Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika
fondide rakendamisest

Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamisest on tagatud Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskavas 2021–2027 (edaspidi *rakenduskava*) toodud riikliku energia- ja kliimakavaga 2030 (edaspidi *REKK*) arvestamine.

Mõningate toetuse andmise tingimusi kehtestavate või juba jõustunud tingimusi muutvate määruste kooskõlastamise käigus on viimasel ajal tõstetud küsimus Euroopa Komisjoni põhjendatud arvamusest Eesti lõpliku ajakohastatud riikliku energia- ja kliimakava esitamise tähtaja kohta¹ ning selle arvamuse mõjust ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamisele.

Sellega seoses on asjakohane märkida järgmist.

Poliitikaeesmärgi nr 2 „Rohelisem Eesti“ erieesmärgi nr 1 „Energiaühenduse edendamine ja kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamine“ ja erieesmärgi nr 2 „Taastuvenergia edendamine kooskõlas direktiiviga (EL) 2018/2001, sealhulgas selles sätestatud säästlikkuse kriteeriumidega“, poliitikaeesmärgi nr 3 „Ühendatum Eesti“ erieesmärgi nr 1 „Kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelise, aruka, turvalise ja ühendvedu võimaldava üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) arendamine“ ning poliitikaeesmärgi nr 6 „Õiglane üleminek“ alusel meetmete rakendamisest tuleb tagada eeltingimusena REKKi panustamine.

Kinnitame, et eespool viidatud meetmete eesmärgid on kooskõlas REKKi kui eeltingimuse arvestamisega ka peale 01.07.2024 ning on jätkuvalt kooskõlas peale REKKi uuendamist. Kehtestatud REKK kehtib kuni selle muutmiseni.

¹ 2025. aasta märtsis esitas Euroopa Komisjon Eestile Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 258 alusel põhjendatud arvamuse seoses sellega, et Eesti ei ole esitanud 30. juuniks 2024 lõplikku ajakohastatud riikliku energia- ja kliimakava vastavalt energialiidu ja kliimameetmete juhtimist käsitleva määruse (EL) 2018/1999 artikli 14 lõikele 2.

Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2018. aasta määrusele (EL) 2018/1999, milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist, peavad liikmesriigid peatükis 4 välja toodud nõuete täitmiseks esitama lõimitud riiklikud energia- ja kliimakavad. Vastavalt määrusele peavad need sisaldama muuhulgas riiklike eesmärkide ja panuste kirjeldust. See tähendab, et määrus ei kohusta REKKiga eesmärgi seadma. Eesti riigi strateegilise planeerimise poliitikaraamastikus ei ole REKK strateegiline dokument. **REKKiga ei seata Eesti riigile uusi sihte, vaid see kajastab olemasolevaid arengudokumente**. Eestis REKKiga uusi võimalikke eesmärgi ega meetmeid ei kavandata, kuid liikmesriikidele kohustuslikus REKK dokumentides nõutavad **eesmärgid ja meetmed sätestatakse Eestis valdkondlikes arengudokumentides ning poliitika põhialustes**, mille alusel on REKK 2030 koostatud. Aastast 2019 kehtiv REKK 2030 on koostatud erinevate ministeriumide ühistööna toetudes kehtivatele arengudokumentidele ning mitmesugustele uuringutele ja analüüsidele. Samade põhimõtete järgi toimub ka REKK 2030 uuendamine ning lähtutakse kehtivatest arengukavadest, seadustest jm arengudokumentidest. REKKi uuendamine ei mõjuta rakenduskava kohaste meetmete elluviimist ja eesmärkide täitmist, kuid meetmete mitterakendamine mõjutaks negatiivselt Eestile seatud eesmärkide täitmist ja võib kaasa tuua omakorda rikkumismenetlusi. REKKi uuendamisega võetud kohustused muutuda ei saa, sest REKK kajastab eesmärkide täitmise kava, mitte ei kehtesta kohustusi.

Poliitikaeesmärgi nr 2 „Rohelisem Eesti“ erieesmärgi nr 6 „Ring- ja ressursitõhusale majandusele ülemineku edendamise“ sekkumiste aluseks on Riigi jäätmekava 2023-2028. Samuti on eesmärk minna 2050. aastaks üle ressursitõhusale kliimanetraalsele ringmajandusele (nagu on sätestatud lisas D) ning ELi ringmajanduse tegevuskavas ja tööstusstrateegias. Riiklik energia- ja kliimakava aastani 2030 on käsitlenud vajadust vältida ja vähendada jäätmeteket ning töötada välja keskkonnahoidliku tehnoloogia investeerimisprogramm. Uuendatud REKK seda vajadust ei tühista ega sekku Riigi jäätmekavas sätestatud sekkumistesse.

ELi rikkumismenetluse seosest rakenduskavas toodud meetmete rakendamisel.

2025. aasta märtsis esitas Euroopa Komisjon Eestile Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 258 alusel põhjendatud arvamuse seoses sellega, et Eesti ei ole esitanud 30. juuniks 2024 lõplikku ajakohastatud riiklikku energia- ja kliimakava vastavalt energialiidu ja kliimameetmete juhtimist käsitleva määruse (EL) 2018/1999 artikli 14 lõikele 2. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 (edaspidi *ÜSM*) artikkel 73 lõike 2 punkti i kohaselt tuleb projektide rahastamisel tagada, et valitud tegevusi ei mõjutaks otseselt ELi toimimise lepingu artikli 258 kohane komisjoni põhjendatud arvamus rikkumise kohta, mis seab ohtu kulude seaduslikkuse ja korrektsuse või tegevuste tulemuslikkuse. ÜSM artikkel 97 lõike 1 kohaselt komisjon võib peatada maksed, välja arvatud eelmaksed, täielikult või osaliselt pärast seda, kui on andnud liikmesriigile võimaluse oma märkuste esitamiseks, juhul kui on täidetud üks järgmistest tingimustest: d) komisjon on esitanud ELi toimimise lepingu artikli 258 kohaselt põhjendatud arvamuse seoses rikkumismenetlusega küsimuse kohta, mis ohustab kulude seaduslikkust.

Vastavalt perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse § 7 lõikes 2 toodule, täidab Kliimaministerium mh järgmist korraldusasutuse ülesannet: koostab rakenduskava elluviimiseks vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikli 73 lõikele 1 toetuse andmise ja kasutamise tingimuste määruse, käskkirja või lepingu eelnõu.

Kliimaministerium kinnitab, et

- rakenduskavaga kooskõlas **valitud toetavad tegevusi ei mõjuta** ELi toimimise lepingu artikli 258 kohane komisjoni arvamus REKKi rikkumise kohta;
- ELi REKKiga seotud rikkumismenetlusel ei ole mõju KliMi ELi eespool viidatud **meetmete eesmärkide saavutamisele**. Seega on võimalik täita Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikkel 73 lõike 2 punkti i ehk on tagatud, et valitud tegevusi ei mõjuta ELi toimimise lepingu artikli 258 kohane komisjoni põhjendatud arvamus rikkumise kohta;

- **REKK uuendamine**, ehk rikkumismenetluse põhjuse kõrvaldamine, ei **mõjuta rakenduskava alusel planeeritud tegevusi** negatiivselt ja kõik planeeritud **meetmed tuleb ellu viia** ka uuendatud REKK kohaselt.

Seega puudub praktiline oht kulude seaduslikkusele ja korrektsusele või tegevuste tulemuslikkusele, sest REKKi uuendamisel ei muutu meetmete rakendamisega seotud riikliku kliimapoliitika eesmärgid ning juba rakendavate või kehtestavate meetmete eesmärgid.

EL rikkumismenetlus on tehnilist laadi, kuna KliM uuendab REKKi koheselt peale kliimakindla majanduse seaduse jõustumist ning see on planeeritud 2025 aasta I poolaastaks.

Palume Rahandusministeeriumil ja Riigi Tugiteenuste Keskusel kaasata meid EL Komisjoniga eespool toodud teemade kajastamisel.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Tanel Ross

rakendusasutuse esindaja

Lisaadressaadid: Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus, Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus